

Stanowisko
Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 9 listopada 2023 r.

w sprawie: **niewystarczającego finansowania publicznych młodzieżowych ośrodków wychowawczych**

Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów wnioskuje o zmianę zasad kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych (MOW) oraz zwiększenie poziomu finansowania tych placówek. W ostatnim czasie publiczne młodzieżowe ośrodki wychowawcze borykają się z coraz większymi problemami finansowymi. Poziom finansowania z budżetu państwa jest niewystarczający do pokrycia bieżących kosztów działalności tych placówek, co wymusza coraz większą dopłatę ze strony organów prowadzących do otrzymywanej na te placówki subwencji oświatowej.

Istotnym problemem jest także brak odpowiedniej liczby wychowanków w placówkach publicznych, co dodatkowo przekłada się na niekorzystną sytuację finansową związaną ze zbyt małą kwotą subwencji oświatowej. Niepokojącą przyczyną braku wychowanków nie jest niż demograficzny lub brak dzieci i młodzieży ze skierowaniami sądowymi, ale fakt, iż ok. 30% nieletnich ze skierowaniami sądowymi kierowanych jest do placówek niepublicznych (dane Ministerstwa Edukacji i Nauki). Oczywistym jest, że placówki niepubliczne, w których nie obowiązuje Karta Nauczyciela, znajdują się w zupełnie innej sytuacji związanej z zatrudnieniem nauczycieli, których wynagrodzenie oraz inne warunki pracy można kształtować bardziej elastycznie na podstawie Kodeksu Pracy, niż na podstawie Karty Nauczyciela.

W związku z tym obecnie większość placówek publicznych boryka się z problemami finansowymi mającymi swoje źródło m.in. w niskiej wadze subwencji oświatowej dedykowanej wychowankom młodzieżowych ośrodków wychowawczych, korzystających z zakwaterowania w tych ośrodkach. W latach 2000-2014 wartość tej wagi wynosiła 11, a w grudniu 2014 roku wartość wagi została obniżona do wartości 10 i nadal funkcjonuje w tej wysokości. Tytułem przykładu, biorąc pod uwagę maksymalną liczbę wychowanków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Rudach (72 osoby) oraz aktualną wysokość standardu A subwencji oświatowej na 2023 rok, zmiana ta generuje obniżenie subwencji aż o kwotę 500 tys. zł rocznie w budżecie powiatu raciborskiego, a co za tym idzie również w budżecie ośrodka. Biorąc pod uwagę zadania statutowe młodzieżowych ośrodków wychowawczych, ich specyfikę oraz ponadlokalny charakter, zwiększenie środków subwencji oświatowej powinno uwzględniać również konieczność zwiększenia finansowania w zakresie wychowanków młodzieżowych ośrodków wychowawczych, którzy korzystają z zakwaterowania w tych ośrodkach.

Ponadto priorytetowym wyzwaniem, poza docelowym zwiększeniem finansowania placówek publicznych, jest ustalenie zasady kierowania przez powołaną w 2013 roku Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości *Komisję do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego* potencjalnych wychowanków MOW-ów w pierwszej kolejności do publicznych placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, a dopiero po wyczerpaniu możliwości przyjęcia, kierowanie do placówek niepublicznych. Pozwoliłoby to na poprawę sytuacji finansowej młodzieżowych ośrodków wychowawczych prowadzonych przez podmioty publiczne.

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Piotr Kuczera
Przewodniczący Związku